

BESPREKING

ANWB-Natuurgids Zoogdieren

In 2002 heeft de ANWB, in zijn serie 'Natuurgidsen', een nieuwe zoogdierengids uitgegeven met als titel 'Zoogdieren van Europa - observeren, herkennen, beschermen'. Verrassend is, dat met 'Europa' wordt bedoeld: 'West- en Midden Europa', zoals op pagina zes blijkt. Het is een boekje met prachtige foto's van een aantal zoogdieren, dat door zijn kleine formaat en het lichte gewicht makkelijk is mee te nemen in het veld, maar je kunt het beter thuis laten, want je zult er niet veel aan hebben. De meeste zoogdieren worden kort en eenvoudig beschreven en, met behulp van de duidelijke foto's, zal een aantal zoogdieren goed te herkennen zijn. Bij iedere soort zijn, in een kader, met als titel 'Herkenbaarheid', op zeer simpele wijze enkele uiterlijke kenmerken en wat algemene informatie opgenomen. Maar je moet wel een deskundige zijn om aan de beschrijving iets te hebben.

De naamgeving is soms ongebruikelijk. Zo is de 'eekhoornmuis' beter bekend als 'siesel', en wordt de 'visotter' in Nederland en België gewoon 'otter' genoemd en de 'gladnevleermuis' noemen wij 'tweekleurige vleermuis'. In de gids ontbreken de beschrijvingen van, onder meer, de kleine hoefijzerneuvleermuis, de ingekorven vleermuis, de Bechsteins vleermuis (hoewel daar op pagina 13 wél een foto van is opgenomen onder de naam 'langoorvleermuis, die je echter niet in de index vindt), de meervleermuis, de bosvleermuis en de noordse vleermuis (waarvan wel een foto is te vinden bij de beschrijving van de laatvlieger op pagina 85).

De gebruikte rubrieken (insecteneters, knaagdieren, vleermuizen, roofdieren en hoefdieren) komen overeen met die van andere zoogdiergidsen. Nieuw is echter de rubriek 'boerderijdieren', waarin allerlei soorten runderen, schapen, geiten, paarden en varkens worden beschreven. Uit deze rubriek blijkt duidelijk dat de gids is vertaald uit het Duits, doordat vooral Duitse rassen worden beschreven. West-Europa blijkt beperkt tot Duitsland! Over, bijvoorbeeld, de Lakenvelder of de blaarkop is niets te vinden.

Over bescherming wordt helemaal niets gezegd, terwijl de subtitel dit wel suggereert! De gids is alleen geschikt als plaatsjesboek. Voor mensen met dieper gaande interesse in zoogdieren en boerderijdieren zijn er betere naslagwerken.

De ANWB Natuurgids Zoogdieren is voor € 13,95 te koop bij de ANWB en bij de reguliere boekhandel.

Kris Joosten & Wim Bongers

ANWB-Natuurgids Zoogdieren van Europa - observeren, herkennen, beschermen (2002) 192 pagina's, geïllustreerd; ISBN 90-18-01566-0.

Belgian Fauna and Alien Species

Het boek bundelt de verhandelingen van het eerder gehouden symposium over status en trends van de Belgische fauna. Het is een meertalige publicatie met 62 wetenschappelijke artikels. Deze herbergen een enorme hoeveelheid informatie over de Belgische fauna, waarbij bijzondere aandacht is besteed aan de uitheemse soorten. Meer dan 2/3 van de artikels gaat over vreemde soorten en de ecologische en economische gevolgen van hun aanwezigheid in België.

Met negen bijdragen dragen de zoogdieren maar een beperkt aandeel van het boek. Het merendeel daarvan nemen de knagers voor hun rekening waaronder de Siberische grondeekhoorns in het Zoniënwoud en de bossen van de Belgische westkust. Uiteraard kon men ook niet voorbij aan de al goed ingeburgerde muskusrat, die al enige tijd versterking krijgt van de beverrat. Ook aan de dreiging van een permanente vestiging van de grijze eekhoorn wordt niet voorbij gegaan, maar hiermee is het lijstje van ontheemden afgehandeld.

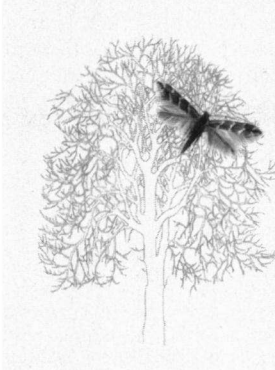
Mogelijk waren er nog wel enkele andere vreemdelingen te behandelen zoals de Amerikaanse nerts en de wasbeer of de geïntroduceerde Elbebevers, maar blijkbaar ontbreekt hierover nog veel informatie. Merkwaardig dat deze soorten uit de belangstelling blijven. Verder gaat alle aandacht naar drie roofdiersoorten,

die omwille van hun verbazingwekkend snelle achteruitgang of herstel onze interesse opslorpen. Steenmarter en das zijn in Vlaanderen aan een heuse comeback toe terwijl de otter in Wallonië steeds verder achteruit boert. Voor de zoogdierbijdragen moet u het boek niet aanschaffen, maar er zijn wel tal van andere verbazingwekkende bijdragen in terug te vinden, waaruit blijkt dat we rijker zijn aan uitheemse soorten dan we ooit hebben vermoed.

Dirk Criel

Marc Peeters & Jackie L. Van Goethem (redactie) (2002) - 297 pagina's - formaat 20,5 x 29,5 cm geïllustreerd; ISSN 0374-6429; KBIN, VBD-Nationaal knooppunt, dhr. Marc Peeters, Vautierstraat 29, B-1000 Brussel (fax: 00-32-2-627 41 41 of e-mail

BELGIAN FAUNA
AND ALIEN SPECIES

Edited by
Marc PEETERS & Jackie L. VAN GOETHEM

BRUSSELS 2002

marc.peeters@natuurwetenschappen.be) verkoopprijs: € 25,00; € 20,00 vanaf 2 en meer + verzendingskosten.

gevens daarover komen immers van de VZZ), het staat wel allemaal keurig bij elkaar. Opvallend is dat het draagvlak voor de natuur enorm groot blijkt te zijn, maar dat we daar in de alledaagse praktijk zo weinig van merken. Dit is natuurlijk weer een interpretatie die u in het boek niet zult vinden!

Bij het boek is een Cd-rom bijgesloten. Daarin het hele boek in pdf-formaat, wat het zoeken naar precies de begrippen, die ingetoetst worden, enorm vergemakkelijkt. Op de Cd-rom ook een database met zeer veel informatie over planten- en diersoorten. Bovendien is er een digitale versie op internet, die regelmatig wordt bijgewerkt. Kortom een echt handig naslagwerk met een hoge kwaliteit-prijs verhouding.

Marius den Boer

Natuurcompendium 2003 Natuur in cijfers

Sinds 1998 kennen we de Natuurbalans, uitgegeven door het Natuurplanbureau. Hierin wordt de toestand van de natuur beschreven ten behoeve van regering en parlement. De basisgegevens voor het maken van die visie zijn in 2001 op internet verschenen. Een her-

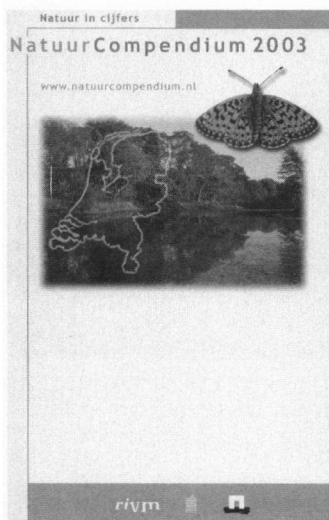
ziene en uitgebreide versie is nu ook in drukvorm uitgegeven, compleet met een digitale versie op Cd-rom. De meest actuele versie kunt u overigens vinden op internet via: www.natuurcompendium.nl. Het is een dikke pil geworden, bijna 500 bladzijden.

Overzichtelijk gerangschikt in tabellen, kaarten en grafieken vindt u de basisgegevens over de natuur in Nederland. Met een technische toelichting, maar zonder interpretatie. Wel staat bij de gegevens de leverancier, zodat ook daar een nadere onderbouwing te achterhalen is. Het boek bevat een uitgebreide index, van aal tot zwerfvuul, maar mocht u de verspreiding van de druipzakpijp willen weten, of welke soorten er op de rode lijsten staan, de versnippering van de heide, of het aantal vrijwilligers bij de PGO's, het staat erin. Over de zoogdieren zult u weliswaar niet veel nieuws vinden (de meeste ge-

Milieu- en Natuurplanbureau/CBS, 2003. Natuurcompendium 2003 - Natuur in cijfers. 494 pp. met Cd-rom. KNNV Uitgeverij/ www.knnvuitgeverij.nl. ISBN 906960101X. € 9,95.

Ratten in de val

De brochure wil een antwoord geven op de vraag waarom ratten moeten bestreden worden. In het huidige klimaat van toenemende milieubelangstelling wordt de georganiseerde rat-tenbestrijding in toenemende mate bekritiseerd. Vooral de bijvangsten van onschadelijke soorten wekken ongenoegen op. Alvorens de strijd aan te vatten worden in de brochure de achtergronden van de schadebestrijding evenals het wetgevend kader en de mogelijke bestrijdingsmethoden toegelicht. De kern van de discussie betreft evenwel de bestrijdingswijze en de aard en selectiviteit van de materialen die hiervoor (kunnen) worden aangewend. Van een gecoördineerde aanpak is op het eerste zicht nauwelijks sprake.

Toch is het de bedoeling dat in de plaats van de individueel geïnspireerde bestrijding een integrale aanpak komt. In de brochure worden voor- en nadelen tegenover elkaar afgewogen en wordt een lans gebroken voor een betere samenwerking.

Dirk Criel

Marc Van der Weeën & Paul Thomas (redactie) (2002) - 16 pagina's - A4-formaat - geïllustreerd; Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap - AMINAL-afdeling Water, Emile Jacqmainlaan 20 - bus 5, B-1000 Brussel. Verkoop-prijs: gratis; binnenkort ook beschikbaar als pdf-file via het internet